وەزارەتی ناوخۆ
ژمارە: ٣٦١٣ لە ٢٠٢٠/٢/٩

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لەیاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٠٩ و بەمەبەستی رێکخستنی چۆنیەتی مامەڵەکردن لەگەڵ غازی شل کە بەکاردێت بۆ گەرمکردنەوەی ماڵان و پێدانی ووزەی بەگەرخستنی کارگەو دامەزراوە پیشەسازییەکان و چێشتخانەو شوێنە گشتییەکان و رێکخستنی چۆنیەتی دانانی سیستەمی غاز (LPG) بۆ ئۆتۆمبێل. بڕیارماندا بە دەرچواندنی ئەم رێنماییانەی خوارەوە:

رێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٠
رێنمایی تایبەت بە بەکارهێنان و سیستەمی غازی شل (LPG)

پێناسەکان

ماددەی (١):-

١- **وەزارەت:** وەزارەتی ناوخۆی هەرێمی کوردستان
٢- **پارێزگاکان:** پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان (هەولێر ، سلێمانی، دهۆك ، هەڵەبجە)
٣- **بەڕێوەبەرایەتی بەرگری شارستانی:** بەڕێوەبەرایەتی بەرگری شارستانی لە پارێزگاکان
٤- **غازی شلی (LPG)**: کورتکراوەی (Liquid petroleum gas) واتە (گازی شلی پەترۆل) کە تێکەڵاوێکە لە غازەکانی هایدرۆکاربۆنی کە بەکاردێت بۆ ئامێرەکانی گەرمکردن و وزەپێدان.
٥- **UNNumbers :**کورتکراوەی(United Nation Numbers) کە ریزبەندییەکی جیهانیە و پێکهاتووە لە ژمارەیەکی چواریی کە کەلوپەلی مەترسیداری پێدەناسرێتەوە.
٦- **کارەبای ستاتیکی:** دیاردەیەکی ڕاکێشانی کارەباییە لە نێوان تەنەکان پاڵپشت بە بوونی هێزێکی تایبەت کە پێی دەگوترێت هێزی کارەبایی ، کە دروست دەبێت لە ئەنجامی لێکخشاندن و بەریەککەوتن و کاریگەریەکان لە نێوان تەنەکان.
٧- **تانکەر:** تانکەری هەڵگر و گوازەرەوەی غازی شلی (LPG).
٨- **COC:** بڕوانامەی هاوجووت بوون (شهادة المطابقة) (Certificate of Conformity)

مەرجەکانی سەلامەتی تانکی غاز LPG

ماددەی (٢):-

یەکەم:

١- پێویستە تانکی غاز لە ماڵان دوور بێت لە سەرچاوەی کارەبا وگەرمی بە دووری بەلایەنی کەم (٣م) و بۆ هۆتیل وچێشتخانەو شوێنەکانی تر (٥-٧ م).

٢- بەر تیشکی خۆری ڕاستەوخۆ نەکەوێت و لەژێر کەپرێك بێت و پێویستە لەئاستی هەواگۆڕکێی تانکیەکەدا کراوە هەبێت.

٣- ئەو شوێنەی تانکی غازی تێدا جێگیر دەکرێت پوش وپەلاش وپاشماوەی فرێدراوی لێ نەبێت کەتوانای گڕگرتنی هەبێت.

٤- ئامێری (دژە هەورەتریشقە - مانع الصواعق) دابنرێت لە سەربانی ماڵان و شوێنە گشتییەکان.

٥- زانیاری تەواو لەسەر تانکی نوسرابێت بەپلێت پێوەی بلکێنرێت وەك (جۆری غاز ، قەبارەی تانکی ، ناوی کۆمپانیا ،ژمارەی پەیوەندی کۆمپانیا، ساڵی دانانی تانکی ، ژمارەی نیودەوڵەتی غازەکە UN number) و دوایین ڕێکەوتی پشکنینی تانکی غازەکە بنوسرێت ، هەروەها هەڵواسینی ژمارەی مۆبایلی بەرگری شارستانی وفریاکەوتن لەنزیك تانکی غاز .

٦- ئەگەر تانکی لەژێر زەوی بوو ئەوا پلێتی زانیاری دەلکێنرێت بە بۆری گواستنەوەی غاز یان بەهۆی تابلۆیەك و دانانی لە نزیك تانکیەکە ، و ڕووکەشی دەرەوەی تانکییەکە کە لە ژێر زەویـیە بە مەتر چوارگۆشە لەسەر زەوی دیاری بکرێت دەورەدانی بە پەرژینێکی ئاسنین .

٧- ئەگەر تانکی غازەکە لەسەر زەوی بێت پێویستە چواردەووری بە دیوار بگیرێت وهەواگۆڕکێ تێدا بێت وسیستەمی ئۆتۆماتیکی ئاوپڕژێن (مرشة الماء) لەسەر تانکی وتەنیشتەکانی دابنرێت لەگەڵ ئامێری هەستەوەری غاز و گەرمی بە بەرزی (٣٠)سم بەلایەنی کەمەوە بۆ دابنرێت .

٨- پێویستە دووری نێوان (٢) تانکی لە یەکترەوە لەسەر زەوی بەلایەنی کەمەوە (٣)م بێت وە دیواربەند هەبێت لە نێوان ئەم تانکیانە .

٩- بەهیچ شێوەیەك تانکی غازی شل نابێت لە ژێر زەمین (سرداب) دابنرێت.

١٠- ئەگەر تانکی لەسەر بان داندرا ئەوا پێویستە بنمێچەکە دژە ئاگر بێت یان ماددەیەك بێت کەبەئاسانی نەسوتێت، هەروەها پێویستە تانکی غاز بۆ ماڵان لە (١٠٠٠ تا ٢٠٠٠) لیتر زیاتر دانەنرێت وە بۆ شوێنی گشتی و چێشتخانە و هوتێلەکان لە (٢٠٠٠ تا ٥٠٠٠) لیتر زیاتر نەبێت .

١١- تانکی غاز لەسەربان پێویستە لەشوێنێك دابنرێت کە هەواگۆڕکێی تێدا بێت وە بەلایەنی کەم (٣)م دوور بێت لە دەرگاو پەنجەرە و کراوەکان و (٦)م دوور بێت لە شوێنی دەکتی هەوا .

١٢- نابێت تانکی غاز لەسەر بانێك دابنرێت کەبە چواردەووری سەربانەکە دیواری بۆ کرابێت بە بەرزی (٤)م مەگەر لە دیوارەکە چەند شوێنێکی هەواگۆڕکێ دروست کرابێت .

١٣- ئەگەر تانکی غاز لەژێر زەوی دانرا پێویستە بە قووڵی (٣)م دابنرێت و بنکەکەی چیمەنتۆ کرابێت و بە لم چواردەوری تانکیەکە پڕ بکرێتەوە ، هەروەها تانکیەکە تایبەت بێت بە ژێر زەوی ئەمەش کۆمپانیا بەشێوەیەکی جیاواز دروستی دەکات لە ڕووی پلێت و شوێنی گێچەکان و بۆیاغی دەرەوە .

١٤- هەڵواسینی تابلۆی قەدەغە کراوەکان لەنزیك تانکی غاز (جگەرەکێشان ، ئیش پێ نەکردنی مۆبایل ...هتد) و دانانی کامێرای چاودێری لە نزیك تانکیەکە و دانانی ئامێری ئاگرکوژێنەوەی دەستی لەنزیك تانکی غاز لەجۆری پاودەر بەلایەنی کەم (٨ کغم) بۆ سەرەوە بۆ شوێنە گشتیەکان.

١٥- راهێنان بەکەسی چاودێر بکرێت لەسەرچۆنیەتی رووبەرووبونەوەی ئاگرو چۆلکردنی شوێنەکە لەکاتی رووداوی لەناکاودا لە لایەن خاوەن پرۆژەکە وە چاودێر رۆژانە ئاگادار بێت لە هەرکەموکوریەکی تانکیەکە .

١٦- بونی سەرچاوەی ئاوی پێویست بۆ کاتی لەناکاو(تانکی گەورە و مزەخە) لەگەڵ فەوهەو وسۆندەو خەرتوم.

١٧- دووری نێوان تانکی غاز و ئەو ئۆتۆمبێلەی کەغازی تێدەکات نابێت لە (٨)م کەمتر بێت بۆ سەلامەتی گشتی.

١٨- ساڵانە پشکنینی ئەندازەیی (هندسی) بکرێت بۆ ئەم سیستەمە بەلایەنی کەم (١) جار لەلایەن کۆمپانیای دامەزرێنەر.

١٩- پێویستە لەکاتی بوونی لێچونی زۆری غاز لەم سیستەمە لە ماڵان بەلایەنی کەم (١٠٠)م بە چواردەور چۆڵبکرێت وە لەکاتی بوونی لێچوونی غاز لەهۆتیل وچێشتخانەو شوێنەکانی تر (٨٠٠)م بەچواردەور چۆلبکرێت هەروەها لەکاتی بوونی ئاگر لەتانکی غاز (١٦٠٠)م بەچواردەور چۆڵبکرێت لەبەرئەوەی پێویستە کرداری چۆڵکردن ئەنجام بدرێت بە هەموو ئاراستەکان بۆ ئەو دووریەی ئاماژەی پێدراوەئەمەش لەلایەن بەڕێوەبەرایەتیەکانی بەرگری شارستانی ئەنجام دەدرێت.

دووەم:

پێکهێنانی لیژنەیەکی تایبەت لە هەر پارێزگایەك ئەندامیەتی نوێنەری هەریەك لە (پارێزگا و بەرگری شارستانی ، سامانەسروشتیەکان ، پەرەپێدانی پیشەسازی ، ئەندازیاری میکانیکی و مەدەنی لە شارەوانی) بۆ بەدواداچونی ئەم پرۆژانە و ئەنجامدانی پشکنین بۆیان و جێبەجێکردنی بڕگەی یەکەم لەم ماددەیە.

تایبەتمەندیەکانی تانکی غازی شل LPG

ماددەی (٣):-

١- پێکهاتەی پلێتەکەی دروستکرا بێت لە ماددەی (فولاژ) ، یان ستیلێکی کاربۆنی کە بەرگەی بەلایەنی کەم (٢٠) پلەی ژێر سفری سەدی بگرێت.

٢- رێکخەرەکانی وەك رێکخەری میکانیکی وکارەبایی و دژە بروسکە بە شێوەیەکی درووست لە تانکەر هەبن.

٣- پێویستە دیزاینی دروستکردنی تانکی گواستنەوە (LPG) بەپێی (ADR –Accored dangerous road- Class 2) بێت.

٤- پێویستە تانکی LPG هێمایی (UN Number) لەسەر بێت.

٥- لە تاقیکردنەوەی هایدرۆلیکی (٢٥) بار دەربچێت وە کەمتر نەبێت.

٦- تیرەی (قطر)تانکەرەکە لە (٢,٥) مەتر زیاتر نەبێت.

٧- ئەوپەری(maximum) پەستانی کارپێکردنی (١٩,٢) بار بێت.

٨- دیزاینی پەستانی (٢٥) بار بێت.

٩- دیزاینی بەرگەی پلەی گەرمی (-٢٠ تاکو +١٢٠) پلەی سەدی بگریت.

١٠- کۆنترۆل و پشکنینی بەپێی (ADR- Accored dangerous road) بێت.

١١- پێویستە ئەستوری پلێتی تانکەر لە (٦) ملم کەمتر نەبێت.

١٢- رێکخەری (Regulator) بۆ رێکخستنی پاڵەپەستۆی بە گوێرەی پێویست.

١٣- دەمەوانەی داخستن ئەگەر پاڵەپەستۆ لە ڕادەی پێویست زیادی کرد.(over pressure shut off valve)

١٤- دەمەوانەی داخستن ئەگەر پالەپەستۆ لە ڕادەی پێویست کەمی کرد(Under pressure shut off valve)

١٥- دەمەوانەی دڵنیایی. . safety valve

١٦- دەمەوانەی کۆنترۆلی حالەتی کتوپر.(Emergency Control valve)

١٧- بڕوانامەی coc لەگەڵدا بێت.

مەرجەکانی گواستنەوەی غازی شل بە تانکەر

ماددەی (٤):-

١- دەبێت شوفێر شارەزایی و ڕاهێنراو بێت لەبواری سەلامەتی گشتی و بەرگری شارستانی و بەشداری خولی تایبەت بکات کە لە لایەن بەرگری شارستانی و وەزارەتی سامانە سروشتیەکان ئەنجامدەدرێت و بڕوانامەی خولەکەی وەرگرتبێت.

٢- پێویستە ئەو تانکەرە تەنیا تایبەت بێت بە گواستنەوەی غازی شل و پێویستە:

أ- تانکەرەکە سەرجەم گێچی (کێش و گەرمی و پەستان) و دەمەوانەی سەلامەتی (SafetyValve) بەگوێرەی قەبارەی تانکی تانکەرەکە تێدا بێت.

ب- شوێنی پڕکردن و بەتاڵکردن و هەڵگرتنی سۆندەکان پێویستە داخراو بێت واتە لەناو سندوقی تایبەتی بێت.

ج- سۆندەی بەتاڵکردنی غازی شل پێوستە ساڵانە پشکنینی ئەندازەی بۆ بکرێت.

د- بۆیەی تانکەرەکە ستانداردی جیهانی بێت کە ڕەنگی سپییە.

٣- دەبێت شۆفێرەکە گرنگی تەواو بدات بە مەرجی توندوتۆڵی تانکەرەکە.

٤- پێویستە تانکەرەکە بڕوانامەی دەرچوونی کوالێتی کۆنترۆڵی هەبێت کە لەلایەن ئەو کۆمپانیایە دەدرێت کە لە دەروازە سنوورییەکان کار دەکەن بەپێی ئەو مەرجانەی کە لە وەزارەت دانراوە.

٥- هەر تانکەرێک دروستکردنی ناوخۆ بێت و بۆ گواستنەوەی غازی شل بەکار بێت رێگەی پێنادرێت و قەدەغەیە.

٦- شۆفێر بەردەوام پشکنین بکات بۆ دەمەوانە و سۆندەکانی گواستنەوەی غازی شل و لە سندوقی تایبەت لە ئۆتۆمبیلەکە هەڵبگیرێت بۆ ئەوەی پارێزراو بێت لە هەر ڕووداویکی هاتووچۆ هەروەها ئەو ئامێرانەی بەکاری دێنێت (علبة) زەرد بێت بۆ ئەوەی پریشك دروست نەکات.

٧- لە وەرزی گەرمادا پێویستە ساردکردنەوە بۆ تانکەرەکە ئەنجام بدرێت بە بەکارهێنانی ئاو ئینجا بار بکرێت یان بەتاڵ بکرێت.

٨- لە وەرزی گەرمادا بەرۆژ بارکردن وبەتاڵکردن ئەنجام نەدرێت تەنها بەشەو بکرێت لەبەر مەترسی گەرمای خۆر.

٩- بوونی وایەری بەتاڵ کردنەوەی کارەبای زەمینی Earth لە کۆتایی تانکەرەکە.

١٠- دانانی تابلۆی تایبەت (UN Number) لەسەر تانکەرەکە.

١١- بوونی دەمیلەی بەتاڵکردنەوەی پالەپەستۆ لە تانکەرەکە.

١٢- بوونی ئامێری ئاگرکوژێنەوە لە ناو تانکەرەکە جۆری پاودەر (١٢)کغم.

١٣- بوونی جانتای فریاگوزاری سەرەتای لەناو تانکەرەکە.

١٤- تانکەر کاتێك غازی شلی بار کردبێت نابێت لەسەر شەقام و کۆڵانەکان بەجێبهێڵرێت.

١٥- شوفێر یان یارمەتیدەرەکەی نابێت بەهیچ شێوەیەك جگەرە ، مۆبایل ، ئامێری گەرمکردنەوەی خۆراك بەکار بێنێت.

١٦- شۆفێر یان یارمەتیدەرەکەی جلی تایبەت لەبەر بکات کە ڕێگربێت بۆ دروست کردنی پڕیشکی گەرمی (کارەبای ستاتیکی).

١٧- شۆفێر یان هاوکارەکەی نابێت پێڵاوێك لەپێ بکات کە بنەکەی بزمار ڕێژ کرابێت.

١٨- بە هیچ شێوەیەك نابێت تانکەری هەڵگری غازی شل لە پارکی ژێر زەمینی پارك بکرێت.

١٩- لەکاتی پارك کردنی تانکەرەکە لە پارکی کراوە (دەرەوە) پێویستە:

أ- شوێنی پارك کردنی تانکەرەکە هەواگۆڕکێ باشی هەبێت.

ب- ئەگەر لێچونی هەبوو پێش پارك کردنی چارەسەر بکرێت.

ج- هەموو دەمەوانەکانی بەباشی دابخرێت.

د- لە نزیکی سەرچاوەی گەرمی پارك نەکرێت و بەردەوام چاودێری بکرێت.

٢٠- لەکاتی غاز پڕکردن یان بەتاڵ کردنی پێویستە بەردەوام کەسێك چاودێری بکات (شۆفێر یان یاریدەدەری شۆفێر)

٢١- لەکاتی بەتاڵ کردنی غازی شل پێویستە بەلایەنی کەم (٨)م دوور بێت لە هەر سەرچاوەیەکی گەرمی کە بریتین لە (ئاگر ، کارەبا ، ئامێری لحیم و بڕینەوە ، چەخماخە ، لێخشانی دوو مادە ، وزەی ستاتیك (کارەبایی ناو لەشی مرۆڤ).........).

٢٢- بزوێنەری ئۆتۆمبێل وهەموو لایتەکان و هەر ئامێرێکی تری کارەبای تانکەرەکە بکوژێنرێتەوە.

٢٣- لەکاتی بەتاڵکردنی غازی شل پێویستە هێمای تایبەت دابنرێت و شریتی تایبەت بە چواردەوری تانکەرەکە دابنرێت هەروەها ڕاگر دابنرێت بۆ تایەی تانکەرەکە بۆ ئەوەی جووڵە نەکات.

مەرجە هونەری وکارگێریەکانی دانانی سیستەمی غازی شل بۆ بەکارهێنانی سنوردار

ماددەی (٥):-

مەرجە هونەری وکارگیرییەکانی دانانی سیستەمی غازی شل بۆ بەکارهێنانی سنوردار بۆ ناو ماڵان و چیشتخانەکان و شوێنە گەشتیاری و پیشەسازی و کشتوکاڵی کە بەکارهێنانی مانگانەیان بۆ غازی شل لە نیوان (٠،٥ بۆ ١٠)تۆن دەبێت:

یەکەم: لایەنی سومەند و جێبەجێکار :

أ- لایەنی سوودمەند دەبێت مۆڵەتی پرۆژەکەی کە دەرچووە لەلایەنی پەیوەندیدار وەك (شارەوانی، دەستەی وەبەرهینان ، پیشەسازی ، کشتوکال یان تەندروستی .....) لەگەل نەخشەی بیناکەی کە پەسەند کراو بێت تیایدا بەتەواوی سیستەمی دانانی غازی شل بەشێوەی تانکی و تۆڕی بۆڕیەکانی دیاری کرا بیت و پێشکەش بە بەڕێوەبەرایەتی بەرگری شارستانی دەکرێت پاش وەرگرتنی ڕەزامەندی سەرەتای پێویستە تەنها لەلایەن ئەو کۆمپانیا و گروپە هونەریانە ئەنجام بدرێت کە مۆڵەتیان هەیە بۆ ئەم جۆرە پرۆژە غازییانە وە گرێبەستێك ئەنجام دەدرێت لە نێوان ئەم کۆمپانیایە و لایەنی سوودمەند کۆمپانیای ناوبراو دۆکیۆمینتەکانی تانکی غاز (بڕوانامەی شوێنی دروستکەر لەگەڵ بڕوانامەی پشکنین - شهادة المنشأ مع شهادة الفحص) هەروەها وێنەیەك لە مۆڵەتی دامەزراندنی کۆمپانیاکە ومۆلەتی بینای پەسەندکراوی پرۆژەکە وداواکاریەك لە خاوەن پرۆژەکە و سەنەدی تۆماری خانووبەرە ئەگەر خانوو بوو ، بە فایلێك پێشکەشی بەڕێوەبەرایەتی بەرگری شارستانی دەکرێت تا ڕێگەی پێبدرێت و دەست بەدانانی سیستەمەکە بکات.

ب- پێویستە لایەنی جێبەجێکار مۆڵەتی هەبێت و تۆمارکراو بێت لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی گشتی تۆمارکردنی کۆمپانیاکان ومۆڵەتی کارکردنی هەبێت لەم جۆرە کارانەی تایبەت بە غازی شل لەلایەن سامانە سروشتیەکان ، ئەم کۆمپانیایە بەرپرسیاریتی تەواوی کوالیتی تانکی و کەرەستەی بەکارهاتوو و دامەزراندن و پشکنینی ئەندازەی و ئیشپێکردن و چاککردنەوە صیانە و بەدواداچونی سیستەمەکە بە تەواوی هەڵدەگرێت ، هەروەها بەرپرسیارە لە دابین کردنی غازی شل بۆ لایەنی سوودمەند بە تانکەری تایبەت ، وە تانکیەکە پێویستە شهادەی سەلامەتی لەگەڵ بیت.

ج- کارەکانی ئەم کۆمپانیایە لە ژێر ڕێنمای و سەرپەرشتی لیژنەیەکی هاوبەش دەبێت لە بەرگری شارستانی و نوێنەری هونەری وەزارەتی سامانە سروشتیەکان.

د- لیژنەی سەرپەرشتیاری باسکراوی سەرەوە پاش تەواو بوونی پرۆژەکە سەرپەرشتی پشکنینی ئەندازەی دەکات تاکو ئەگەر سەرکەوتوو بوو بڕوانامەی پشکنین (شهادة الفحص) دەدات بە لایەنی سودمەند وە ئەم کارە بەرامبەر رسوماتی دارایی دەکرێت کە پێشتر وەزارەتی دارایی و ئابووری ڕێنمای پێ دەرکردووە و بەشێك لەم ڕسوماتە بۆ ئەندامانی لیژنەکە دەبیت.

دووەم: تانکی غاز :

أ- پێویستە تانکی غاز لە جۆری نوێ بێت و شهادەی منشأ و شهادەی فحص ئەندازیاری لەگەڵ بێت کە پێویستە لیژنەی سەرپەرشتیار زانیاریەکانی ئەم دوو شهادەیە بەراووەرد پێ بکەن لەگەڵ ئەو پلێتەی کە کۆمپانیای دروستکەر لەسەر تانکیەکەی داناوە ، هەروەها پێویستە هەر تانکیەك ئەو دوو شهادەیە و پلێتی پێوە نەبێت لە سنورەکان ڕێگری لێبکرێت هاوردە نەکرێت چونکە ئەو پلێتە (ساڵی دروستکردن و ژمارەی دروستکردن و قەبارە و ناوی کۆمپانیا و وڵات ......)لەسەر نوسراوە و وەك ستانداردێکی جیهانی بەکاردێت وە نابێت بە هیچ شێوەیەك تانکی بەکارهاتوو جاریکی تر بەکاربهێنریتەوە.

ب- بەهیچ شێوەیەك ڕێگە نادرێت تانکی تایبەت بە سەر زەوی لە ژێر زەمین (سرداب) دابنرێت.

ج-تانکی سەر زەوی لەسەر قاعیدەیەکی کۆنکرێتی دادەنرێت بە گوێرەی قەبارەی تانکیەکە وەك لە خشتەی هاوپیچ دیاریکراوە.

د-پێویستە تانکی ئەم جۆرە گێچانەی پێوە بێت (دەمەوانەی دڵنیایی ، دەمەوانەی بەتاڵکردن ، گێچی قەبار ، گێچی فشار ، گێچی گەرمی).

هـ - هەموو سیستەمەکە پێویستە دەمەوانەی داخستنی تیابێت (shut off valve)

و- پێویستە تانکی غاز بە بەرزی (٣٠) سم لە سەقفەکەی سێبەری بۆ بکرێت بە پلێتی تایبەت.

سێیەم: تۆڕی غاز :

أ- پێویستە تۆری بۆری غاز هەتا بکرێت لەسەر زەوی بێت و دیارو ئاشکرا بیت هەروەها بۆیاغی زەرد و دژە ژەنگ بکرێت ، بەڵام لە کاتی ناچاریدا بۆ ژێر زەوی پێویستە بۆڕی پۆلی ئەتیلین بەکاربێت و بەشێوەیەك دابنرێت کە (٢٥) سم دوور بێت لە هەر بۆڕیەکی تر لەژێر زەوی وەك (بۆری ئاو ، کارەبا ، تەلەفۆنات ......).

ب- بۆڕی سەر زەوی دەبێت لە جۆری پۆڵا (فولاد)یان مس بێت.

ج- دەبێت لە قۆناغی یەکەمدا بۆرییەکانی ڕێکخەری پاڵەپەستۆ لە پۆڵای galvanized steel بێت.

د- پاڵەپەستۆی مامناوەند (الضغط المتوسط) لەناو تۆر دەبێت لە نێوان (٢) بار تا (٧٥) میلی بار بێت.

ە- پاڵە پەستۆی نزم لەناو تۆر (٧٥) میلی بار بێت.

و- کەمترین پاڵەپەستۆ لە ناو تۆر نابێت لە (٢٥) میلی بار کەمتر بێت.

ز- هەموو سیستەمێکی غاز دەبێت ئەم فیتینگانەی تیدا بێت :

١- (ڕێکخەر Regulator بۆ ڕێکخستنی پاڵەپەستۆی غاز بە گوێرەی پێویست)

٢- دەمەوانەی داخستن ئەگەر پاڵەپەستۆ لە ڕادەی پێویست زیادی کرد (Over Pressure Shut off Valve).

٣- دەمەوانەی داخستن ئەگەر پاڵەپەستۆ لە رادەی پێویست کەمی کرد(Under Pressure Shut off Valve).

٤- دەمەوانەی دڵنیایی Safety Valve

٥- دەمەوانەی کۆنترۆلی حاڵەتی کتوپڕ (Emergency Control Valve)

ح- هەستیار (حساس)ی لێچوونی غاز ئەگەر هەبوو کەئۆتۆماتیکی فەرمان بە دەمەوانەی ژمارە (٥)دەکات کە غازی شل ڕابگرێت.

گ- پێویستە کۆمپانیای جێبەجێکار بە بەردەوامی پشکنین وپاراستن و چاککردنەوەی تۆڕی بۆری غاز لە ئەستۆ بگرێت.

چوارەم: پشکنینی ئەندازەیی:

١- پشکنینەکە بەم شێوەیە دەبێت:

أ- ئەگەر پێویستی کردتانکی غاز پشکنینی هایدرۆلیکی بۆ دەکرێت لە ژێر فشاری (١،٥) بەرامبەر فشاری دیزاین کراو (١،٥ مره من الضغط التصميمي للخزان).

ب- پشکنینی بۆیاغی تانکی کە ڕەنگی سپی بێت وە ئەستوری بۆیاغەکە کەمتر نەبێت لە (٤٠٠) مایکرۆمیتر.

ج- پشکنینی تۆڕی غاز بە (١،١) بەرامبەر فشاری دیزاین ئەنجام دەدرێت.

د- تۆڕی بوخاری پاڵەپەستۆی بەرز لە ژێر فشاری (KPA ١٠٣٤) ئەنجام دەدرێت.

هـ - تۆڕی هەڵمی پاڵەپەستۆی مامناوەند لە ژێر فشاری (KPA ١٠٣) ئەنجام دەدرێت.

و- تۆڕی بوخاری پاڵەپەستۆی نزم لە ژێر فشاری (KPA٦٩) ئەنجام دەدرێت.

ز- هەموو بۆرییەکان و جێگای لحیم کردن و هەر لکاندنێکی هەبێت بە ئاو سابون کەفاو پشکنینی بۆ دەکرێت.

ح- سەرجەم پشکنینەکان لەژێر فشار دەبێت و بۆ ماوەی (٣٠) خولەك کەمتر نەبێت ئەگەر لەو ماوەیەدا پاڵە پەستۆ هاتە خواری ئەوا نیشانەی بوونی لێچونەو پێویستە چارەسەر بکرێت وە جارێکی تر پشکنینەکان دووبارە بکرێتەوە..

-٢

أ- پێکهێنانی لیژنەیەکی هاوبەش بۆ مەبەستی پشکنینی هاتوو لە بڕگەی یەکەمی سەرەوە بە بەشداری (بەرگری شارستانی و وەزارەتی سامانە سروشتیەکان و کەسانی هونەری و ئەندازیاری شارەزابن لە بواری پشکنین) بەمەبەستی پشکنینی ئەندازەیی بۆ هەر پرۆژەیەك بە هەر قەبارەیەك بێت پاش تەواو بوونی .

ب- ئەگەر کۆمپانیاکە یان لایەنی سێیەم ئەم پشکنینەی ئەنجامدا ئەوا پێویستە لە ژێر سەرپەرشتی بڕگە/أی سەرەوە بێت..

ج- ئەم لیژنەیە پێویستە بڕوانامەی پشکنین بدات و پەسند بکرێت لە لایەنی پەیوەندیدار و وێنەیەکیش لەم بڕوانامەیە بدرێت بە خاوەن پڕۆژەکە.

مەرجەکانی دانانی شوێنی سیستەمی غاز (LPG) بۆ ئۆتۆمبێل

ماددەی (٦):-

١- پێویستە ئەو شوێنەی کە سیستەمی غاز دادەنێت بۆ ئۆتۆمبێل کۆمپانیایەکی تۆمارکراو بێت لە وەزارەتی ناوخۆ و تەنها کاری بریتی بێت لە دانانی سیستەمی غاز (LPG) بۆ ئۆتۆمبێل.

٢- پێویستە شوێنی دانانی سیستەم گونجاو بێت بۆ کارکردن و مەرجەکانی سەلامەتی بەرگری شارستانی تێدا بێت.

٣- ڕووبەری باڵەخانەی کۆمپانیاکە نابێت لە (٢٥٠م٢) کەمتر بێت.

٤- ڕووبەری شوێنەکە نابێت لە (٤٠٠م٢) کەمتر بێت.

٥- ژووری کارگێڕی و ژمێریاری و سێتی تەوالێت و شوێنی پشوودانی کارمەندان و شوێنی پێشوازی تێدا بێت.

مەرجەکانی جۆری سیستەمی غاز (LPG) بۆ ئۆتۆمبێل

ماددەی (٧):-

پێویستە سیستەمی غازی بەکارهێنراو ئەم خاڵانە لە خۆ بگرێت:

١- سیستەمی غاز پێویستە بەڵگەنامەی ایزو ISO هەبێت.

٢- دەبێت مێشکی ئیلکترونی OBD هەبێت.

٣- دەبێت نەخشەی (Map Sensor) هەبێت بۆ ئەوەی ئەگەر لێچوونی غاز هەبێت بۆ هەستیاری ئەوەی ئەگەر سیستەمی ئیلکترونی (OBD) کاری نەکرد ئەوە ئەم سیستەمە کۆنترۆڵی لێچوونەکە بکات تاکو هیچ ڕووداوێکی نەخوازراو ڕوو نەدات.

٤- دەبێت سیستەمی غازەکە بەپێی جۆر و توانا بزوێنەری ئۆتۆمبێل بێت واتە ڕەچاوی ژمارەی پستن (١٠،٨،٦،٥،٤،٣) بکرێت هەروەها ئەگەر تۆربو بێت دەبێت ڕەچاو بکرێت بەپێی ژمارەی پستنەکان.

٥- ئەگەر ئۆتۆمبیلەکە کابرولێت (کابریتر) یان نۆزلی ڕاستەوخۆی هەبێت پێویستە سیستەمی تایبەتی بۆ دابنرێت.

٦- نابێت سیستەمی بەنزین بەهیچ شێوەیەك دەستکاری بکرێت چونکە لە ڕووی سەلامەتی و تەندروستی مەترسیدارە هەروەها ژینگە پارێز دەبێت.

٧- تانکی غازەکە دەبێت لە جۆری زریپۆش بێت واتە نابێت پلاستیك بێت هەرەوەها دەبێت لە دوو ڤالڤی سەلامەتی کەمتری نەبێت هەروەها سیستەمی هەستیاری گەرمای هەبێت بۆ دوورکەوتنەوە لە مەترسیەکانی ڕووداوی ئۆتۆمبێل.

٨- دەبێت بۆڕی بەکارهاتووی سیستەمی غاز لە جۆری مزی باوەڕپێکراو بێت واتە بەرگەیی شکاندنی هەبێت.

ماددەی (٨):-

١- پێویستە کۆمپانیای (پشکنینی توندوتۆڵی ئۆتۆمبێل) بڕگەی پشکنینی سیستەمی غاز بخاتە ناو بڕوانامەکەی.

٢- کۆمپانیای (پشکنینی توندوتۆڵی ئۆتۆمبێل) پێویستە ئارمی پێویست بخاتە سەر جامی ئەو ئۆتۆمۆبێلە کە سیستەمی غازی هەیە بۆ ئەوەی لە مۆڵەکان ڕێپێدراو بێت چونکە ئەوانی تر مەترسیدارە.

ماددەی (٩):-

پێویستە هەموو کەل وپەلی سیستەمی غاز بەشێوەیەکی یاسایی بێتە ناو هەرێمی کوردستان لە خاڵە سنووریەکان.

ماددەی (١٠):-

١- هەر شوێنێك پابەند نەبوو بەم ڕێنمایانەی سەرەوە ئەوە پێویستە لایەنی پەیوەندیدار شوێنەکە دابخات و تا بڕگەکانی ئەم ڕێنماییە جێبەجێ نەکات ناکرێتەوە و شوێنەکە بە یەکجاری دادەخرێت.

٢- لە کاتی دووبارە بوونەوەی سەرپێچی بە بڕی (١٠،٠٠٠،٠٠٠) دە ملیۆن دینار سزا دەدرێت.

ماددەی (١١):-

١- نابێت ڕێگە بە ئۆتۆمبێلی غاز بدرێت بچێتە گەراجی ژێر زەمینی.

٢- نابێت دوو تانکی غازی (LPG) پێکەوە لەحیم بکرێت بە مەبەستی زیادکردنی قەبارەکەی.

٣- زانیارییەکانی کۆمپانیای دروستکەری تانکی غاز بە پلێت بلکێندرێت بە تانکیەوە ، واتە نابێت بە بۆیاغ بنووسرێت.

٤- ئەو کەسانەی هەڵدەستن بە بەستنی سیستەمی غاز بۆ ئۆتۆمبێل کەسانی پسپۆر بن لەم بوارەدا وە بڕوانامەی تایبەتیان هەبێت.

ماددەی (١٢):-

پێویستە لیژنەیێکی تایبەت بە بەردەوامی بەدواچوونەوەی جێبەجێ کردنی ئەم ڕێنماییە لەسەر هەر (٤) پارێزگا بکات.

رسوماتی دانانی شوێنی سیستەمی غاز (LPG) بۆ ئۆتۆمبێل

ماددەی (١٣):-

یەکەم: ئەو رسوماتە کارگێرییانەی خوارەوە وەردەگیرێت لە بەرامبەر پێدانی مۆڵەتی دانانی شوێنی سیستەمی غاز (LPG) بۆ ئۆتۆمبێل کە لە خوارەوە هاتووە:

١- دانانی بارمتە بە بڕی (٥٠،٠٠٠ $) تەنیا پەنجا هەزار دۆلاری ئەمریکی.

٢- وەرگرتنی بڕی (٦،٠٠٠،٠٠٠) تەنیا شەش ملیۆن دینار لە بڕی پێدانی مۆڵەتی کارکردنی کۆمپانیا.

٣- وەرگرتنی بڕی (٢،٠٠٠،٠٠٠) تەنیا دوو ملیۆن دینار لە بڕی نوێکردنەوەی مۆڵەتی کارکردنی کۆمپانیا.

دووەم: لەکاتی پابەند نەبوونی کۆمپانیا یان شوێن ئەوا بەم پێبژاردنانەی خوارەوە سزا دەدەرێن:

١- هەر کۆمپانیایەک یان شوێنێک پابەند نەبێت بەم ڕێنماییە بە بڕی (١،٠٠٠،٠٠٠) تەنیا یەک ملیۆن دینار سزا دەدرێت بۆ جاری یەکەم لەگەڵ لابردنی سەرپێچییەکە.

٢- ئەگەر سەرپێچی دووبارە بووەوە ئەوا بۆ ماوەی (١) یەک مانگ کۆمپانیاکە یان شوێنەکە دادەخرێت لەگەڵ سزای سەرپێچی بە بڕی (٢،٠٠٠،٠٠٠) تەنیا دوو ملیۆن دینار لەگەڵ لابردنی سەرپێچی.

٣- ئەگەر بۆ جاری سێیەم دووبارە ببێتەوە کۆمپانیا یان شوێنەکە بۆ ماوەی (١) یەک ساڵ دەخرێتە لیستی ڕەشەوە و دادەخرێت لەگەڵ لابردنی سەرپێچییەکە.

سێیەم:

١- ئەم بڕە پارانەی هەردوو بڕگەی یەکەم و دووەمی ئەم ماددەیە دەخرێتە سەر حسابی بەڕێوەبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆڵەت پێدان لە دیوانی وەزارەت.

٢- ئەم بڕە پارانەی هەردوو بڕگەی یەکەم و دووەمی ئەم ماددەیە: ڕێژەی (٩٠٪)ی دەگەڕێتەوە بۆ گەنجینەی هەرێم و ڕێژەی (١٠٪) بەکاردەهێندرێت بۆ پەرەپێدانی کاروباری بەڕێوەبەرایەتی کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆڵەت پێدان و پەرەپێدانی پەیمانگەی بەرگری شارستانی هەرێم بەفەرمانی وەزیری ناوخۆ خەرج دەکرێت بەمەبەستی.

ماددەی (١٤):-

پێویستە بەڕێوەبەرایەتیەکانی بەرگری شارستانی هاووڵاتیان و شوێنی دانانی مەرجەکانی دانانی شوێنی سیستەمی غاز (LPG) بۆ ئۆتۆمبێل ئاگادار و هۆشیار بکەنەوە لەسەر ئەم ڕێنماییە.

ماددەی (١٥):-

هەڵوەشاندنەوەی ڕێنماییەکانمان ژمارە (٢ و ٣)ی ساڵی ٢٠١٩ و فەرمانی وەزاریمان ژمارە (١٣٥٩٧) لە ٢٠١٩/٨/٨.

ماددەی (١٦):-

ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژی دەرچوونیەوە جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

ڕێبەر ئەحمەد
وەزیری ناوخۆ

بناغەی کۆنکریتی بۆ تانکی غازی شل

BASE REQUIREMENTS FOR ABOVE GROUND TANKS

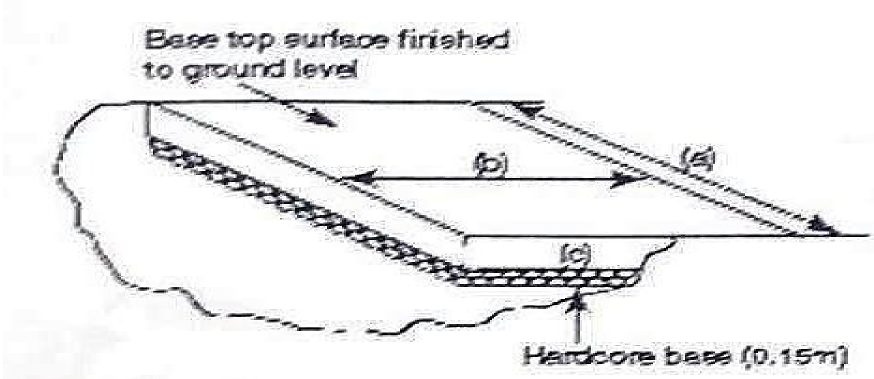

Fig. 3.

دووریەکانی بناغەی کۆنکریتی:

Tank size (kg)	Dimensions (m)		
	Length (a)	Width (b)	Depth (c)
2x230 churn	2.6	1.3	0.15
3x230 churn	4.3	1.3	0.15
1x600	2	1	0.15
2x600	2	3	0.15
3x600	2	5	0.15
1x1000	3.3	1	0.15
2x1000	3.3	3	0.15
3x1000	3.3	5	0.15
1x2000	3.8	1.2	0.15
2x2000	3.8	3.4	0.15
3x2000	3.8	5.6	0.15
1x3000	5.7	1.2	0.15
2x3000	5.7	3.4	0.15
3x3000	5.7	5.6	0.15
1x4000	5.5	1.6	0.15
2x4000	5.5	4.2	0.15
3x4000	5.5	6.8	0.15